

Οἱ ἐξ ἀμαθείας φοβοί.

Ἀπο τὰς ἀρετὰς τῆς ἀμαθείας καὶ βαρβαρότητος εἶναι ἡ καταφρόνησις τῶν περιηγητῶν. Δὲν ἐμπορεῖ νὰ χωρήσῃ πολλῶν χυδαίων ὁ νοῦς, διὰ τὴν νὰ περιέχωνται ἄνθρωποι μὲ τόσους κόπους καὶ μόχθους, καὶ μάλιστα διὰ τὴν νὰ ἐξοδεύσῃ τόσα χρήματα, πρὸς θεωρίαν ἢ ἀνάκλυσιν ἀσημάντων ἢ νεκρῶν ἀρχαιοτήτων. Τῶν σοφῶν ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα περιέργεια κατακρίνεται ὑπ' αὐτῶν ὡς εἶδος μωρίας. Καὶ ἂν μὲν ἐπεριωρίζοντο εἰς ἀπλὴν καταφρόνησιν, ὑπομονή· ἀλλὰ πόσα ἐμπόδια δὲν ἀντιβάλλουν πολλάκις εἰς τὰς πλέον κοινωφελεῖς ἐρεῖνας! Τὴν ἀλήθειαν ταύτην διασαφηνίζει ἀρκετὰ τὸ ἐφεξῆς ἀνέκδοτον, ἐνῷ συγχρόνως μᾶς δείχνει εἰς πόσον γελοιώδεις ὑποψίας καὶ φόβους ῥίπτει πολλάκις τοὺς ὁπαδοὺς αὐτῆς ἡ ἀπαιδευσίς.—

Οἱ ἐντόπιοι, λέγει εἰς τῶν ἐπισήμων περιηγητῶν τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος (Niebuhr), «ἐθεώρουν μὲ δυσπιστίαν καὶ φόβον τὰ πρὸς καταμέτρησιν ἐργαλεῖά μου· ἡ τῶν ἡλιθιότης αὐτῶν καὶ ἄγνοια ἐμπόδιζαν ὅχι ὀλίγον τὰς ἐρεῖνας καὶ παρατηρήσεις μου. Αἰγύπτῳ τις ἔμπορος, βλέπων ὅτι ἑκατεύθυνα πρὸς τὴν πόλιν ὄργανόν τι, ἔλαβε περιέργειαν, καὶ ἐζήτησε νὰ τὸ στοχασθῇ· ἀλλ' ὡς ἐκύτταξεν εἰς τὸ ὕαλιον, καὶ ἶδε πύργον τινὰ γυρισμένον ἄνω κάτω, ἐτρόμαξε· καὶ ἐξεπλάγη τὰ μέγιστα. Ἀμέσως διεδόθη λόγος, ὅτι ἦλθα νὰ ἀνατρέψω τὸν τόπον· ἔφθασε δὲ εἰς τὰ ὦτα καὶ τοῦ κυβερνήτου· ὥστε ὁ Ἰανίσαρος μου δὲν ἤθελε πλέον νὰ μὲ συνοδεύῃ, ὁπότε εἶχα μαζὶ μου τὰ ἐργαλεῖα.—Πλησίον χωρίου τινὸς παρὰ τὰς ὁχθὰς τοῦ Νείλου, ἐνῷ ἔκαμνα παρατηρήσεις ἀστρονομικὰς, μ' ἔλασσε προσεκτικώτατα καλὸς τις χωρικός. Ἐγὼ δὲ, διὰ νὰ τοῦ εὐχαριστήσω τὴν περιέργειαν, τὸν εἶπα νὰ κυττάξῃ διὰ τῆς αὐτῆς ὑαλίσ. «Ὅτε ἶδε τὸ χωρίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἑκατοῖκει, γυρισμένον ἄνω κάτω, ὑπερεφοβήθη· ὁ δὲ δοῦλός μου τὸν εἶπεν, ὅτι ἡ διοίκησις μὲ εἶχε στείλει νὰ χαλάσω τὸ χωρίον ἐκεῖνο διὰ πταίσματι τῶν ἐγκατοίκων του. Ὁ ἄθλιος τότε μὲ παρεκάλεσε νὰ προσμείνω ὀλίγην ὥραν, ὥστε νὰ προφθάσῃ νὰ σὺς ἡ τὴν γυναικαὶ καὶ τὴν ἀγέλαδα τῶν. Ἐπειτα ἔτρεξε βιαστικὸς εἰς τὴν οἰκίαν· ἐγὼ δὲ ὑπῆγα πάλιν εἰς τὸ πλοιαρίον.»

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΠΑΤΗ ΘΕΡΜΩΝ ΥΔΑΤΩΝ.

Εἰς τὸν ὁρόμον, ὅστις φέρεται ἀπὸ τὴν Λαμίαν εἰς τὴν Ὑπάτην (Πατρατζίκι), ἡμίσειαν ὥραν περίπου μακρὰν τῆς τελευταίας πόλεως, δύο ἡμίσειαι δὲ τῆς πρώτης, ὑφύσται λόφος, ὅστις σύρει τὴν προσοχὴν ἐκαστοῦ οἱα τῶν λευκοτάτων τιτανικῶν κατακρημνισμάτων· ἡ δὲ

κορυφὴ τοῦ λόφου τούτου ὑπερέχει τὰς κορυφὰς ἐνὸς τλαπιάζοντος δάσους πλατάνων.

Ὁ λόφος οὗτος ὁμοιάζει πολὺ μὲ φυσαλίδα, ἥτις, ὑψωθείσα ἀπὸ ἡφαιστίου πῦρ, ἐσκληρύνθη· ἀντὶ δ' αἰθάλης καὶ πυρὸς, ἀναεῖρει ἰκανὴ ποσότης βραστοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον, διὰ τὴν ἀφθονίαν τοῦ ἐμπεριεχομένου θείου, ἐπέχει βεβαίωτατα τὸν πρῶτον βαθμὸν μεταξὺ ὅλων τῶν θειούχων ὑδάτων· καὶ διὰ τὴν θεραπευτικὴν του δύναμιν δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλει ἀπολαύσειν τὴν ἀνέκουςαν φήμην καὶ ὑπόληψιν.

Αὐτὸς ὁ λόφος καλύπτεται ὅλος διόλου ἀπὸ τιτανούχα κατακρημνίσματα· ὁ δὲ βαθὺς καὶ σκοτεινὸς ἥχος, ὅστις ἀκούεται πλησίον τῆς πηγῆς, μᾶς κάμνει νὰ ὑποθέσωμεν μετὰ βεβαιότητος ὅτι ὁ λόφος οὗτος εἶναι κοῦφος.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν θείαν του, πρὸς μεσημερίαν μὲν κεῖται ἡ Οἶτη, πρὸς μεσημερίαν καὶ δυσμὰς ἡ Ὑπάτη, πρὸς δυσμὰς ὁ Πίνδος, πρὸς ἄρκτον ἡ κατὰ τὴν Λαμίαν διατρέχουσα σειρὰ τοῦ Πίνδου, πρὸς δὲ ἀνατολὰς παρουσιάζεται τερπνοτάτη θάλασσα τῆς παρακειμένης θαλάσσης, ὥστε δικαίως ἡ θεία αὕτη δύναται νὰ ὀνομασθῇ χαρμίστατη καὶ τερπνοτάτη. Ἡ ζωγρὰ βλάστησις, τὸ ἐξ ὠραίων πλατάνων συνιστάμενον καὶ πλησίον κείμενον δάσος, ἡ ἐπὶ ἀποτόμων βράχων κειμένη καὶ μὴ πολὺ ἀπέχουσα πόλις τῆς Ὑπάτης, καὶ ἡ τῆς Λαμίας, συντείνουσι μεγάλως πρὸς εὐχαρίστησιν,—φθάνει μόνον νὰ συστηθῶσι τὰ πρὸς ὑποδοχὴν ἀναγκαῖα οἰκήματα, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι χρεῖα μεγάλων ἐξόδων.

Εἰς τὸ κέντρον τούτου τοῦ ἡφαιστίου λόφου ἀναεῖρει ἀφρίζουσα καὶ βράζουσα ζωγρὴς ἐν ἀφθονίᾳ, ὡς μικρὸς βῶξ, θειούχος πηγὴ, ὥστε δύναται νὰ ἐξακέρχῃ διὰ 59 ἢ 60 λουτρὰ. Τὸ κρατηροειδὲς κοίλωμα, ὅπου συνάγεται τὸ θερμὸν ὕδωρ, καὶ τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς δεξαμενὴ εἰς τοὺς πάσχοντας, ἔχει εἰς τινὰ μέρη 5 ἕως 10 ποδῶν βάθος, καὶ 30 ἕως 40 πλάτος.

Διὰ πολλοὺς λόγους συμπεραίνει, ὅτι ἐνταῦθα ὑπῆρξε πρότερον καὶ λουτρὸν ἀπὸ λίθους καὶ μάγμαρα κτισμένον· καὶ μέχρι τῆς σήμερον εἰς 5 περίπου πύδας βάθος ἀνακαλύπτεται κυκλοειδὲς περιτείχισμα τριγώνου εἰς τὴν κεντρικὴν πηγὴν, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐφάρεθη καὶ κατακρημνίσθη ἐξ αἰτίας τῆς πολυκαιρίας καὶ τῆς διηνεκοῦς ἐπιβροχῆς τοῦ θειοῦ ὕδατος· προσέτι δὲ, καὶ ἡ ἐν τῷ βάθει κλιμακοειδὲς τὰξις τῶν λίθων ἀποδεικνύει πολλὰ πιδανῶς τὴν ὑπαρξίν τινος κλίμακος, ἥτις ἐχρησίμευε διὰ νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸ λουτρὸν.

Ἡ θερμοκρασία τοῦ ὕδατος τούτου διαφέρει ἀναλόγως μὲ τὸ βάθος· εἰς τὴν περιφέρειαν εἶναι 22 βαθμοὶ P., εἰς τὸ κέντρον 38° 40' P., ἡ μεσαία θερμοκρασία εἶναι 29° P. Διὰ τῆς ὁσμῆς εὐκόλως δυναμέθα νὰ ἐξιχνιάσωμεν τὴν παρουσίαν τοῦ θείου, τὸ ὁποῖον εἶναι ὅμως ἐνωμένον μετὰ τοῦ ὑδρογονικοῦ ἀερίου εἰς πτητικώτατον σχῆμα.

Εὐθὺς μετὰ τὸ πρῶτον λουτρὸν ὁ λουόμενος αἰσθάνεται ἰδιαίτερον καὶ εὐάρεστον κίνημα εἰς τὴν ἐπιδερμίδα, ἥτις κοκκινίζει ὀλίγον· αἱ ἐνέργειαι τοῦ δέρματος αὐξάνουσι, καὶ ἐπέρχεται εὐάρεστος καὶ ἀγαθοποιὸς ἰδρώς. Μετὰ παρέλυσιν πολλῶν ἡμερῶν ἐξακολουθεῖ ἡ ἐκπονή θειούχου ἀέρος, ὥστε δικαίως δύναται τις νὰ προσμείνῃ χρηστὰς ἐνεργείας μετὰ τὴν χρῆσιν ὀλίγων τινῶν λουτρῶν, καὶ τοῦτο βεβαίως καὶ ἡ πείρα.

Εἰς τὸν πυθμένα τῆς δεξαμενῆς εὐρίσκεται παχεῖα τις ἀργιλλώδης

ίλως, ἥτις ἔχει δυνατόν ὁσμήν Θείου. Δύναται δὲ νὰ χρησιμεύσῃ διὰ Θεϊκὰ ἰλυώδη λουτρά, καὶ κατὰ τὰ ἐμπειροχίμενα συστατικά μόρια δὲν εἶναι ἀμφισβησία ὅτι θάβουν ἀποδείχθην ὠφελιμώτατα εἰς διάφορα πάθη.

Ἡ ἐπιρροία τοῦτου τοῦ ὕδατος καλύπτεται εἰς τινὰ μέρη ἀπὸ ὑπώχρους, εἰς ἕτερα δὲ ἀπὸ ὠχρῆς φυσαλίδας. Σφοδρὰ ἀνάπτουσι τῶν ἀερίων ἐκ τῶν βραδείας ζέοντων ὑδάτων προξενεῖ αἰσθησὶν καυχλάζοντος ὕδατος.

Τὰ χαρακτηριστικά τοῦτου τοῦ ὕδατος εἶναι τὰ ἀκόλουθα—
 Ἀμείσως ἀπὸ ἔξαντληθῇ, ἔχει χροῖμα πρασινοειδὲς καὶ θολόν· ἀπὸ δὲ κρούσῃ ὅλως θάλλου, σχηματίζει ὑπώχρον κατακρήνησμα, ἐξ αἰτίας τῆς ἀντενεργείας καὶ διαλύσεως τῶν συμμίκτων μορίων τοῦ βεζμου τοῦτου ὕδατος. Ἡ γρῦσις καὶ ἡ ὀσπρησίς ἀνακαλύπτουσιν ὑδροεικόν ὄξυ, καὶ τινόντι ἡ πολλὰ εὐάρεστος ὑπόξυνος καὶ ὀλίγον ἀλατῶδης γρῦσις συνιστᾷ τὸ ὕδωρ τοῦτο ἰδίως πρὸς πόσιν, τόσον εἰς τὴν σπῆν συγχρίνως μὲ τὴν χρῆσιν τοῦ λουτροῦ, ὅσον καὶ ἀπὸ μετακινήσεως εἰς κατὰλληλα λαγῆνια.—ΛΑΝΔΕΡΕΡ.

Η ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΜΗΤΗΡ.

ΕΝΩ ἀξιωματικός τις τοῦ ἱππικοῦ ἐπεριπάτει μίαν ἡμέραν εἰς τὸν δρόμον, —λέγει ὁ ταγματάρχης Κέππελος, —Βουλγαρί τις ἐδραμεν ἔξω τοῦ οἴκου, φωνάζουσα, ‘Ακριβέ μου υἱέ! τί! ἐπειδὴ τώρα εἶσαι λαμπροφορεμένος, δὲν καταδέχεσαι πλέον τὴν πτωχήν σου μητέρα;’ Ἐνταυτῇ δὲ μία γηραλεωτέρα ὠνόμασεν αὐτὸν ἔγγονόν της, καὶ οἱ πῶτεροι τῆς οἰκογενείας τὸν ἐχαιρέτουν ὡς ἀδελφόν. Καὶ τότε μὲν ὁ ἀξιωματικὸς ἔκαμε τρόπον, ὥστε νὰ φύγῃ· ἀλλὰ μετ’ ὀλίγον, περῶν ἀπὸ τινος δρόμου, ὠνειδίσθη διὰ τὴν παρὰ φύσιν διαγωγὴν αὐτοῦ, κατηγορούμενος τάχα ὅτι δὲν ἐχρειάζετο νὰ ὁμολογήσῃ τοὺς συγγενεῖς του. Οὕτω προσβληθεὶς, ἐξήτησε τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Κόμητος Diebitsch, καὶ πάραυτα, μὲ τὸ μέσον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας, ἔγινεν ἡ χρεώδης ἐξέτασις. Τὰ μέρη ἐπαρουσιάσθησαν, καὶ ἡ λεγομένη μητὴρ ἐφώνησε, λέγουσα, ‘Εάν ἦναι ὁ υἱός μου, πρέπει νὰ ἔχῃ ἐν σημάδιον εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ μὲτωλου του.’ Ἀφῆρθεν λοιπὸν ὁ πῖλος τοῦ ἀξιωματικοῦ, καί, παράδοξον! τὸ σημάδιον ἐφάνη εἰς αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος. Ἡ δὲ γυνὴ θριαμβεύουσα ἐφώνησεν, ‘Αὐτὸ τὸ σημάδιον τὸ εἶχεν ἀπὸ ἦτον ὀκτὼ χρόνων.’ Τότε ὁμοῦς ἐμεσολάβησαν διάφοροι ἀξιωματικοὶ Ῥώσσοι. λέγοντες ὅτι ὁ νεὸς δὲν εἶχε τὸ σημάδιον ὁπότε ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Πετροπόλεως, ἀλλ’ ἐπαθε αὐτὸ εἰς ἐχθροπραξίαν τινὰ ἐμπροσθεν τῆς Σούμλας.—Ποτέ τις δὲν πρέπει νὰ ἦναι ὑπερβέβαιος.

*Τὴν σεαυτοῦ μὴ φράσῃς ἐνχώμια.
 Φίλων ἔπαινον μᾶλλον ἢ σεαυτοῦ λέγει.

ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΑΤΡΕΙΑΣ.

Ἡ ΔΗΜΟΣΙΟΣ λατρεία εἶναι ἐξαίρετον μέσον νὰ τιμῶμεν τὸν Θεόν, ὡς θέλει νὰ τιμᾶται. Ἡ δημοσίος λατρεία εὐκολύνει τὴν λατρείαν τῶν πράξεων, ὅχι μόνον μὲ σοφὰς διδασκαλίας, τῶν ὁποίων εἶναι ἡ πηγὴ, ἢ μὲ θρησκευτικὰ αἰσθηματα, τὰ ὁποῖα ἐμφυτεύει εἰς τὰς ψυχὰς μας· ἀλλ’ ἀκόμη διότι παραβάλλει τοὺς ἀνθρώπους μετὰ τῶν, καὶ εἰς τὸ μέσον τόσων αἰτίων, τὰ ὁποῖα ζητῶν νὰ τοὺς ἀποχωρίσῃ, τοὺς προσφέρει δεσμοὺς ἐνώσεως, ἥτις τοὺς συσφίγγει, διὰ νὰ τοὺς εἰρηνεύῃ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ νὰ τοὺς ἀναβιβάζῃ ἐνωμένους καὶ εἰρηνευμένους εἰς τὸν οὐρανόν.

Εἶναι βέβαιοι, ἀδελφοί μου, ὅτι ἡ ἀδικία καὶ ἡ σκληρότης μᾶς συναπαντῶσι συχνότατα. Ἡ ἀφιλοκέρδεια εἶναι σπανία. Ἡ ὑπερφιλαντία ἐκτείνει πλεότερον τὰ ὀριά της· ὅλα ταῦτα συντρέχον νὰ καταστήσωσι τὸν ἄνθρωπον ξένον ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον· διότι αἱ πρόοδοι τῆς πολυτελείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μᾶς ἀπομακρύνουν μετὰ τῶν. Οἱ πλοῦσοι καὶ δυνατοὶ τῆς γῆς, εὐρισκόμενοι εἰς μεγίστην διάστασιν ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους, ἀγνοοῦν τὰ δίκαιά των, καὶ λησμονοῦν τὰς χρείας των. Οἱ πολιτικοὶ βαθμοὶ ὑψοῦν διαφόρους τάξεις μετὰ τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, αἰτίνες σχεδὸν δὲν συγχωροῦν νὰ θεωρῶνται, νὰ γνωρίζωνται, καὶ νὰ συσχετίζωνται μετὰ τῶν οἱ ἄνθρωποι. Ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ ὑψηλοφροσύνη, ἢ ἡ ματαιότης ἔθεσαν μετὰ τῆς μιᾶς τάξεως καὶ τῆς ἄλλης μέγαν ἀποχωρισμόν, καὶ ἐδημιούργησαν διὰ τοὺς μεγάλους καὶ πλουσίους, τρόπον τινά, κόσμον χωριστόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον σπανίως ῥίπτουσιν ὄμμα εἰς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐνίοτε τοὺς θεωροῦν ὡς ἐντελῆ ὄργανα τῆς θελήσεώς των.

Μ’ ὅλον τοῦτο, ἀδελφοί μου, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καταγόμεθα ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος. Ὅλοι ἔχομεν εὐγένειαν καὶ ἀξίαν τὴν αὐτήν, ἐπειδὴ εἴμεθα ὅλοι τέκνα τοῦ Θεοῦ· ὅλοι μετέχομεν ἀπὸ τὴν αὐτὴν οὐράνιον χάριν· ὅλοι εἴμεθα ἐξηγορασμένοι παρὰ τοῦ Σωτῆρος· ὅλοι εἴμεθα σεσημειωμένοι μὲ τὴν σφραγίδα τῆς ἀθανασίας. Ταῦτα εἶναι ἡ μεγαλειότης καὶ ἡ ἀξία μας.

Εἴμεθα δὲ ὅλοι ὄντα ἀδύνατα, πάσχοντα ἢ ὑποκείμενα εἰς πάθη. Ὅλοι ἔχομεν χρείαν ὃ εἰς τοῦ ἄλλου. Δὲν δύναμεθα νὰ ζῶμεν χωρὶς βοήθειαν, καὶ χωρὶς ὃ εἰς νὰ θυσιάζῃ τὰ συμφέροντά του διὰ τὸν ἄλλον. Ταῦτα εἶναι τὰ χρεῖά μας πρὸς τὴν ἀγαθοεργίαν.

Εἶναι ἀράγε ἄλλου ἀρμοδιώτερον νὰ κηρύτ-